

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 147/06-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. apríla 2006 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., bytom L., zastúpeného advokátom JUDr. P. Z., K., vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ministerstva obrany Slovenskej republiky v konaní o vydanie nehnuteľností a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. o d m i e t a z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Podaním z 31. januára 2006 doručeným Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 13. marca 2006 J. K., bytom L. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpený advokátom JUDr. P. Z., K., namieta porušenie základného práva na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Ministerstva obrany Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v konaní o vydanie nehnuteľností podľa § 9 zákona č. 229/1991

Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 229/1991 Zb.“).

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ministerstvom, prikázal mu konať bez zbytočných prietáhov, priznal mu finančné zadosťučinenie vo výške 80 000 Sk a náhradu trov konania.

Zo sťažnosti a z priložených listinných dôkazov vyplýva, že sťažovateľ „(...) dňa 27. 8. 2003 ako oprávnená osoba zaslal Ministerstvu obrany SR, Správe majetku a výstavby so sídlom K. výzvu na uzavretie dohody na vydanie nehnuteľností podľa § 9 zák. č. 229/91 Zb. v znení neskorších zmien a zároveň si uplatnil nárok na vydanie nehnuteľností, ktoré z dôvodu uvedeného v § 6 ods. 1 písm. v/ prešli na štát.

Povinná osoba, v danom prípade Ministerstvo obrany SR, do dnešného dňa žiadosť sťažovateľa žiadnym spôsobom nevybavila. Nesplnila si svoju zákonnú povinnosť v lehote 60-dní uzavrieť dohodu s oprávnenou osobou o vydaní nehnuteľností, tak ako jej to vyplýva z ustanovení zákona č. 229/91 Zb. v znení neskorších zmien“.

Podľa názoru sťažovateľa „(...) povinná osoba sa dopustila zbytočných prietáhov v konaní a tak porušila jeho ústavné právo obsiahnuté v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a to právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov“.

Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že neuzavretie dohody v zmysle ustanovenia § 9 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. kvalifikuje sťažovateľ ako porušenie ním označených základných práv.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej

zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak túto ochranu neposkytujú všeobecné súdy.

Podľa právneho názoru ústavného súdu bežne uplatňovaného v jeho rozhodovacej praxi „výkon základných práv uvedených v čl. 48 ods. 2 ústavy, predovšetkým predpokladá predošlé uplatnenie práva na súdnu ochranu a aj inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy s tým, že oprávnený subjekt sa zákonom ustanoveným postupom domáha svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, príp. na inom zákonom ustanovenom orgáne Slovenskej republiky (napr. I. ÚS 20/97, I. ÚS 30/97)“.

Podstatou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je, že sa ho oprávnená osoba domáha zákonom ustanoveným postupom na orgáne príslušnom na jej poskytnutie, pričom rozsah, spôsob a doba jeho uplatnenia závisí výlučne od toho, kto sa jej domáha (napr. I. ÚS 49/99).

Právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy priznáva aj v konaní orgánov verejnej správy. Uplatnenie tohto základného práva možno pokladať za právne významné len v takých prípadoch konania pred orgánmi verejnej správy, kde zákon neustanovuje právne účinky nečinnosti správneho konania, v dôsledku čoho nečinnosť alebo pomalá činnosť orgánu verejnej správy mári uplatnenie práva oprávnenej osoby (napr. II. ÚS 62/99).

Podľa ustanovenia § 9 zákona č. 229/1991 Zb.:

„(1) Nárok uplatní oprávnená osoba na pozemkovom úrade a zároveň vyzve povinnú osobu na vydanie nehnuteľnosti. Povinná osoba uzavrie s oprávnenou osobou do 60 dní od podania výzvy dohodu o vydaní nehnuteľnosti.

(2) Dohoda podlieha schváleniu pozemkovým úradom formou rozhodnutia vydaného v správnom konaní.

(3) Rozhodnutie pozemkového úradu o neschválení dohody preskúma na návrh účastníka súd.

(4) Ak k dohode podľa odseku 1 nedôjde, rozhodne o vlastníctve oprávnenej osoby k nehnuteľnosti pozemkový úrad.

(5) Pokiaľ je to nevyhnutne potrebné, môže pozemkový úrad zriadiť alebo zrušiť na prevádzanej nehnuteľnosti vecné bremeno, prípadne uložiť iné opatrenia na ochranu životného prostredia alebo dôležitých záujmov iných vlastníkov.

(6) K nehnuteľnostiam vydaným podľa § 6 ods. 1 písm. v) vzniká v prospech povinnej osoby vecné bremeno tak, aby určenie nehnuteľnosti na obranu štátu ostalo zachované. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je rozhodnutie okresného úradu podľa odseku 2.

(7) Proti rozhodnutiu pozemkového úradu podľa odsekov 4 až 6 možno podať opravný prostriedok na súd.“

V zmysle citovaných právnych noriem dohoda o vydaní nehnuteľnosti (resp. jej uzatvorenie) nie je rozhodnutím vydaným orgánom verejnej správy (štátnym orgánom) v správnom konaní. Táto dohoda podlieha schváleniu iným orgánom (pozemkovým úradom), a to formou rozhodnutia vydaného v správnom konaní (§ 9 ods. 2). Ak k dohode

nedôjde, rozhodne (t. j. vydá rozhodnutie v rámci správneho konania) o vlastníctve k nehnuteľnosti tento iný orgán (§ 9 ods. 4). Proti tomuto rozhodnutiu možno podať opravný prostriedok na súd (§ 9 ods. 7).

Svoj nárok (právo) mohol a mal sťažovateľ uplatniť v rámci postupu stanoveného už vyššie citovanými právnymi normami (§ 9), prípadne sa domáhať (ak by bol aj pozemkový orgán nečinný) nápravy prostredníctvom príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v rámci správneho súdnictva, a nie domáhať sa nápravy v rámci konania pred ústavným súdom.

Ústavný súd ako nezávislý orgán ochrany ústavnosti rozhoduje v rámci právomoci taxatívne vymedzenej ústavou. Obsahom právomoci ústavného súdu nie je nahradzovanie iných štátnych orgánov vo veciach, ktoré sú im ústavou a zákonmi Slovenskej republiky dané do ich rozhodovacej právomoci.

Nie je v právomoci ústavného súdu ukladať orgánom verejnej správy povinnosť konať, ak sa uloženia tejto povinnosti nedomáhal oprávnený subjekt podaním návrhu na príslušnom na to zákonom určenom orgáne, a to spôsobom určeným zákonom. Taktiež posudzovanie zákonnosti postupu (vrátane realizácie práva na konanie bez zbytočných prietahov) orgánov verejnej správy nie je v právomoci ústavného súdu.

Vychádzajúc z petitu sťažnosti nie je ústavný súd príslušným (nie je v jeho právomoci) súdnym orgánom Slovenskej republiky na zabezpečenie ďalšieho postupu v konaní o nároku sťažovateľa vyplývajúceho z ustanovení zákona č. 229/1991 Zb.

Už citované ustanovenia uvedenej právnej normy (§ 9) určujú postup oprávnenej osoby pri domáhaní sa realizácie svojho nároku. V prípade nekonania vecne príslušného orgánu verejnej správy Občiansky súdny poriadok umožňuje využitím § 244 (žalobou na nečinnosť orgánu verejnej správy) dosiahnuť v rámci správneho súdnictva účel práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy (podľa ustanovenie § 244 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku sa totiž „postupom správneho orgánu rozumie aj jeho nečinnosť“).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2006